

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Arbets- och organisationspsykologi 1, 15 hp

Work and organizational psychology 1, 15 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT10 , HT11

Kurskod	2PS018
Kursens benämning	Arbets- och organisationspsykologi 1
Hp	15 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Väl godkänd, godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnd 8
Datum för fastställande	2010-05-21
Reviderad av	Programnämnd 8
Senast reviderad	2010-11-03
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2010

Särskild behörighet

Som tillträdeskrav till högre termin gäller att student får restera med högst 15 högskolepoäng från föregående termin och inga poäng får restera från terminer som föregått denna.

Mål

Moment 1. Organisationsteori och organisationspsykologi Den studerande ska efter genomgåendet moment: Kunskapsmål: kunna redogöra för centrala organisationsteorier med relevans för organisationspsykologiskt forsknings- och utvecklingsarbete avseende individer, grupper och organisationer kunna redogöra för arbetets organisering i relation till det övriga samhället kunna redogöra för relevanta författningar (ex. Arbetsmiljölagen) och centrala aktörers roll i svenskt och europeiskt arbetsliv (ex. statliga aktörer, arbetsmarknadens aktörer, företagshälsovård, m.fl.) kunna redogöra översiktligt för organisationspsykologisk forskning avseende motivation och arbetsresultat/prestation visa kännedom om arbetsgruppens psykologi och ledarskapets betydelse med utgångspunkt i skilda psykologiska teoretiska ansatser kunna redogöra för psykologens roll inom området barn och skola (förskola/skola) Färdighetsmål: kunna analysera, dokumentera och beskriva en organisations struktur, organisation och strategi med relevanta termer och begrepp som används inom

olika organisationsteorier Bedömningsförmåga och förhållningssätt: kunna reflektera kritiskt kring arbets- och organisationspsykologins vetenskapliga grund och sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse vid utredning och åtgärd avseende individer, grupper och organisationer kunna visa förmåga att diskutera utredning och åtgärder inom arbete och skola med utgångspunkt i ett jämställdhet- och mångfaldsperspektiv Moment 2. Arbetspsykologi och hälsa Den studerande ska efter genomgången moment: Kunskapsmål: kunna redogöra för aktuell forskning avseende arbetslivsfaktors betydelse för arbetsförmåga, hälsa och arbetstillfredsställelse visa grundläggande kunskap om olika stressmodeller och kunna reflektera över hälsa och arbetstillfredsställelse med utgångspunkt i dessa kunna redogöra för vilka metoder för mätning och utredning är lämpliga för olika typer av frågeställningar inom det miljöpsykologiska fältet avseende individer och grupper Färdighetsmål: kunna genomföra psykofysiologisk screening, tolka och rapportera denna (t.ex. utredning/mätning av sömn/dygnsrytm och arbetsbelastning/smärta på individnivå) kunna använda regressionsanalys samt genomföra och tolka statistiska analyser av enkla data med denna metod * (= målet ingår i Vetenskapsstrimman på programmet och omfattar 1,5 hp) Förhållningssätt: kunna visa förmåga att diskutera sambandet mellan stress och hälsa ur ett jämställdhet- och mångfaldsperspektiv Moment 3 Arbets- och personalpsykologi Studenten ska efter genomgången moment Kunskapsmål: kunna redogöra för olika roller/områden för en psykolog som är specialist inom arbets- och organisationspsykologi känna till vanligt förekommande psykologiska utredningsmetoder, åtgärder och utbildningsinsatser inom arbetslivet avseende individer, grupper och organisationer (ex. arbetsförmågebedömning på individnivå) kunna reflektera kring villkoren och förutsättningar för att starta egen verksamhet inom ett arbetspsykologiskt delområde känna till och kritiskt värdera ofta förekommande mätinstrument för rekrytering och urval kunna diskutera olika aspekter av de samtals- och intervjusituationer som en chef eller personalansvarig möter inom arbetslivet (anställningsintervju, utvecklingssamtal, det svåra samtalet) Färdighetsmål: Den studerande ska efter genomgången moment: kunna genomföra och presentera en psykosocial kartläggningsinsats som utreder och analyserar hur arbetets utformning/organisation påverkar människan kunna beskriva och presentera en affärsidé avseende ett tänkt eget mindre företag inom ett utvalt område inom arbets- och organisationspsykologin och analysera dess styrkor och svagheter kunna visa förmåga att diskutera rekrytering och urval ur ett jämställdhet- och mångfaldsperspektiv Bedömningsförmåga och förhållningssätt: kunna reflektera kritiskt kring metoder för utredning och åtgärder inom arbetspsykologin avseende deras vetenskapliga grund och sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse vid utredning och åtgärd avseende individer, grupper och organisationer

Innehåll

Moment 1. Organisationsteori och organisationspsykologi 4,5 hp (Organizational theory and organizational psychology) Kursen innehåller centrala organisationsteoretiska och organisationspsykologiska teorier och arbetslivets organisation i ett historiskt och samhälleligt perspektiv. Studenter får i grupp träna på att självständigt analysera olika aspekter av ett företag/verksamhets struktur, organisering och strategi med relevanta termer och begrepp. Kända faktorer som påverkar arbetsmotivation, lärande och arbetsprestation (t ex. arbetskrav, ålder) tas upp. Arbetslivets organisation över tid med särskilt fokus på individens stress och hälsa t ex avseende IT-utveckling och så kallat gränslöst arbete. Begreppet organisationskultur, individuellt och organisatoriskt lärande. Kunskap om grupper, organisationers psykologi betydelse med utgångspunkt i skilda psykologiska teoretiska ansatser. I momentet ingår viktiga lagar och regler: arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter samt viktiga aktörer inom svenskt och europeiskt arbetsliv (t.ex. Arbetsmarknadsdepartementet, Arbetsmiljöverket, arbetsmarknadens parter, företagshälsovården, ILO, EU) behandlas. Regler och rutiner för statliga uppdrag, liksom motsvarande för landsting, kommuner och privat verksamhet, inklusive konkurrenslagstiftning ingår. Moment 2. Arbetspsykologi och hälsa 4,5 hp (Work psychology and health) Momentet inleds med en genomgång av grundläggande miljöpsykologiska faktorer av relevans för hälsa och arbetsförmåga inom arbetslivet, som återhämtning, sömn/dygnsrytm, arbetstider, belastningsbesvär/smärta och säkerhet i arbetet. Metoder inom miljöpsykologin för utredning och åtgärder på individ och gruppnivå tas upp. Studenten får pröva på psykofysiologisk screening och rapportera resultatet enligt instruktion. Vetenskapsstrimma: Inom ramen

för momentet ges en inledande metodologisk orientering kring regressionsanalys med relevans för området. Moment 3 Arbets- och personalpsykologi 6 hp (Work and personnel psychology) Den första veckan syftar till att introducera vilka delområden en specialist i Arbetslivets psykologi kan arbeta inom. Momentet breddar sedan kunskaperna om de psykologiska, sociala och miljömässiga faktorer som påverkar arbetsrelaterad hälsa och arbetstillfredsställelse, samt modeller för utredning och åtgärder av psykosociala besvär på individ, grupp och organisationsnivå (t.ex. arbetsförmågebedömning och psykologens roll i denna). ARIA/Arbetsinnehållanalys. Rekrytering och urval. Principer för samtal inom arbetslivet (anställningsintervju, utvecklingssamtal, det svåra samtalet). Genus och mångfaldsaspekter med relevans för arbetet behandlas. Självtändig inläsning av litteratur och obligatoriska diskussioner i PingPong. Färdighetsträning: a) arbetsinnehållanalys b) affärsidé inom arbetspsykologins område a) I kursen ingår träning i att utifrån kunskaper inhämtade tidigare under kursen självständigt genomföra en arbetsinnehållanalys med ARIA och presentera denna samt ge och ta emot konstruktiv kritik vid ett slutseminarium. b) i kursen ingår också en uppgift där man med utgångspunkt i kunskap om hur man startar och utvecklar egen verksamhet får skapa en affärsplan för ett tänkt, framtida eget företag inom arbets- och organisationspsykologins område Övriga mål tränas fortlöpande i diskussionsforum (Ping Pong).

Organisationsteori och organisationspsykologi, 4.5 hp

Betygsskala: VU

Kursen innehåller centrala organisationsteoretiska och organisationspsykologiska teorier och arbetslivets organisation i ett historiskt och samhällsligt perspektiv. Studenter får i grupp träna på att självständigt analysera olika aspekter av ett företag/verksamhets struktur, organisering och strategi med relevanta termer och begrepp. Här går man igenom begrepp som "organisationskultur", individuellt och organisatoriskt lärande, samt kända faktorer som påverkar arbetsmotivation och arbetsprestation (t ex. arbetskrav, ålder). Detta inkluderar kunskap om grupper och organisation med utgångspunkt i skilda psykologiska teoretiska ansatser. Även faktorer som påverkar arbetslivets organisation över tid med särskilt fokus på stress och hälsa – t ex avseende IT-utveckling och så kallat "gränslöst arbete" tas upp. Vidare behandlas jämställdhets och mångfaldsaspekter med relevans för arbetet. I momentet ingår viktiga lagar och regler, arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter samt viktiga aktörer inom svenskt och europeiskt arbetsliv (t.ex. Arbetsmarknadsdepartementet, Arbetsmiljöverket, arbetsmarknadens parter, företagshälsovården, ILO, EU) behandlas. Regler och rutiner för statliga uppdrag, liksom motsvarande för landsting, kommuner och privat verksamhet, inklusive konkurrenslagstiftning ingår.

Arbetspsykologi och hälsa, 4.5 hp

Betygsskala: VU

Momentet innehåller en genomgång av grundläggande psykosociala faktorer av relevans för hälsa och arbetsförmåga inom arbetslivet, som återhämtning, sömn/dygnsrytm, arbetstider och belastningsbesvär/smärta. Metoder inom miljöpsykologin för utredning och åtgärder på individ och grupp nivå tas upp. Studenten får pröva på psykofysiologisk screening och rapportera resultatet enligt instruktion. Momentet innehåller en genomgång av regressionsanalys, vilket inkluderar praktiska övningar.

Arbets- och personalpsykologi, 6.0 hp

Betygsskala: GU

Föreläsningarna är förlagda till den första veckan på kursen. Under denna vecka ges fördjupade kunskaper om psykologiska, sociala och miljömässiga faktorer som påverkar arbetsrelaterad hälsa/säkerhet och arbetstillfredsställelse. Detta inkluderar en introduktion av modeller för utredning och åtgärder av psykosociala besvär (t.ex. arbetsförmågebedömning och psykologens roll i denna), interaktionen människa-maskin (t.ex. säkerhetsaspekter), ARIA/Arbetsinnehållanalys, rekrytering och urval, och principer för samtal inom arbetslivet (anställningsintervju, utvecklingssamtal, "det svåra

samtalet”). Första veckan syftar även till att introducera delområden som en specialist i Arbetslivets psykologi kan arbeta inom. Efter de första dagarna blir kursen mer distansbaserad och innebär självständig inläsning av litteratur, obligatoriska diskussioner i Ping Pong samt arbete med arbetsinnehållsanalys.

Färdighetsträning: arbetsinnehållsanalys

I kursen ingår träning i att utifrån kunskaper inhämtade tidigare under kursen självständigt genomföra en arbetsinnehållsanalys med ARIA och presentera denna samt ge och ta emot konstruktiv kritik vid ett slutseminarium.

Övriga mål tränas fortlöpande i diskussionsforum (Ping Pong).

Arbetsformer

Moment 1 Organisationsteori och organisationspsykologi Momentet inleds med ett antal introduktiva storföreläsningar. Stor vikt läggs vid självständig inläsning av kurslitteraturen. Organisationsanalys tränas i grupp och diskuteras vid obligatoriska seminarier. Instuderingsfrågor utdelas avseende centrala frågeställningar på kursen.Handledning avseende dessa erhålles vid behov. Moment 2 Arbetspsykologi och hälsa Föreläsningar, seminarier. Frivilligt diagnostiskt prov med feedback kan förekomma. Självständig inläsning av kurslitteraturen gäller på hela momentet. Statistik/regressionsanalys behandlas genom föreläsningar och workshops (räknestugor) med handledning. Moment 3 Arbets- och personalpsykologi Föreläsningar första veckan, sedan distansbaserad undervisning via PingPong med obligatoriska aktiviteter i diskussionsforum (ett inlägg och en kommentar per diskussionsämne) samt egen inläsning av kurslitteratur. Momentet avslutas med redovisningar av inlämningsuppgifter och en övning i att ge och ta emot konstruktiv kritik på obligatoriska diskussionsseminarier inför den slutliga inlämningen av examinationsuppgiften.

Examination

Moment 1 Momentet examineras genom: - Skriftlig tentamen vid slutet av momentet. För godkänt krävs också närvaro på obligatoriska diskussionsseminarier, aktivitet vid obligatoriska arbetsformer och skriftlig inlämning av en redovisad organisationsanalys (i grupp). Vid frånvaro kontakta examinator för instruktion. Betyg på Moment 1: Den skriftliga tentamen kan ges något av betygen VG/G/U. Moment 2 Momentet examineras genom: - Skriftlig tentamen vid slutet av momentet uppdelat i två delar (a) arbetspsykologi och (b) statistisk regression. Betyg på (a) VG/G/U och på (b) G/U. - inlämnad rapport av psykofysiologiska screeningsövningar G/U Omtentamen kan ske på varje enskild del vid betyget U. Närvaro på obligatoriska undervisningstillfällen/seminarier krävs för godkänt på momentet. Betyg på Moment 2: För att få betyget Godkänd på Moment 2 krävs minst betyget G både på skriftlig tentamen och på rapporten av psykofysiologiska screeningövningar samt närvaro på obligatoriska tillfällen. För VG krävs utöver detta VG på (a)-del på tentamen. Moment 3 Momentet examineras genom: a) genomförande och redovisning av en psykosocial kartläggningsinsats G/U b) genomförande och redovisning av tänkt framtida affärsplan avseende egen verksamhet/företag inom arbets- och organisationsområdet G/U c) genomförda obligatoriska uppgifter i PingPong enligt instruktion Betyg på Moment 3: För att få betyget Godkänd på Moment 3 krävs minst betyget G på uppgift (a) och (b) samt genomförda obligatoriska undervisningstillfällen/aktiviteter (inlägg i diskussionsforum på PingPong). Betyg på hel kurs: För betyget G krävs G på samtliga examinationer och närvaro på obligatoriska moment och aktivitet vid obligatoriska arbetsformer. För betyget VG på hel kurs krävs utöver detta VG på skriftlig tentamen på både Moment 1 och Moment 2. Omtentamen: För de studenter som inte uppfyller kriteriet G på inlämningsuppgifter eller tenta på moment 1 och 2 ordnas omtentamenstillfällen och kompletterande inlämningsuppgifter (ersättningsuppgifter) i enlighet med KIs lokala riktlinjer (kontakta examinerande lärare för respektive moment). För skriftliga examinationer erbjuds ytterligare examinationstillfällen enligt KIs riktlinjer för att uppnå godkänt resultat.

Övergångsbestämmelser

Övergångsreglerna följer KI:s lokala riktlinjer. För kurs som upphört eller genomgått större förändringar eller där kurslitteraturen ändrats väsentligt skall det ges två ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursens syfte är att ge en bred teoretisk och historisk grund medan Arbets- och organisationspsykologi 2 (7,5hp) som följer efter denna kurs har fokus på tillämpning och praktiskt arbete ute i företag/organisation.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

An introduction to work and organizational psychology : a European perspective

Chmiel, Nik

2., rev. ed. : Malden, Mass. : Blackwell, 2008 - xii, 566 s.

ISBN:1-4051-3276-0 LIBRIS-ID:10192960

Huvudkursbok

[Sök i biblioteket](#)

Allvin, Michael

Gränslöst arbete : socialpsykologiska perspektiv på det nya arbetslivet

1. uppl. : Malmö : Liber, 2006 - 188 s.

ISBN:91-47-07631-3 LIBRIS-ID:10057493

URL: <http://www2.liber.se/bilder/omslag/stor/4707631o.jpg>

Huvudkursbok

[Sök i biblioteket](#)

Borg, Elisabeth; Westerlund, Joakim

Statistik för beteendevetare

Stockholm : Liber, 2007

Brace, Nicola; Kemp, Richard; Snelgar, Rosemary

SPSS for psychologists : a guide to data analysis using SPSS for Windows (versions 12 and 13)

3. ed. : Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2006 - xviii, 450 s.

ISBN:1-4039-8787-4 (hft.) LIBRIS-ID:9971180

Kapitel regressionsanalys.

[Sök i biblioteket](#)

Kenrick, Douglas T.; Neuberg, Steven L.; Cialdini, Robert B.

Social psychology : goals in interaction

5. ed. : Boston, MA : Pearson, cop. 2010 - xxvii, 620 s.

ISBN:978-0-205-72502-1 (Int. ed.) LIBRIS-ID:11880519

Kapitel 12 (Groups).

[Sök i biblioteket](#)

Artiklar tillkommer enligt lärares anvisningar.